

בס"ד

א' ר"ח אלול תשס"ה

הקדמה וברכה

בהקדמתו לפירושו על הרמב"ם, כתב הרה"ג רבי חיים פלאג'י:

'ידעי רבנן האי מילתא דגברא בר חיובא לקיים ואל תטוש תורת אמך ואשרי שיאחז מעשי אבותיו, ואני הגבר ראה דאבינו הגאון המפורסם מרן זקני היר"ח צוק"ל (בעל 'חקרי לב') קבע לימודו מנעוריו על סדר הרמב"ם זיע"א ורוב תורתו שלמד והיד כותבת ע"פ הלכותיו.'

ולא בכדי הנהיגו הנהו רב רבכי לימודם על הרמב"ם כידוע לכל בר בי רב דחד יומא, אלא כפי שמסביר עוד שם הגאון הנ"ל, והוא משום דדברי הרמב"ם מוציאים את האדם מ"פ"ח יקוש באברתו יסך לך ותחת כנפיו תחסה דהיינו חופף עליו כפי' רש"י בס' וזאת הברכה מכסה אותו ומגן עליו. ואין זה הכל. הוא מוסיף עוד שם:

'מפלאות תמים דעים כי המחברים על הרמב"ם זיע"א רובן מתוך כולם קראו בשמותם ונכתב בשם המלך נמטייה סיבה כי אשילי רב רבכי היושבים ראשונה במלכות מגיד משנה, וכסף משנה ולחם משנה ברוך אשר בחר בהם ובמשנתם אם כן לא יתכן לומר כי בדרך מקרה והזדמן כל מאחד קרא שם ספרו בשם המלך והלא דבר הוא דראה תראה דנעוץ סופו בתחילתו מלכותא דארעא כעין מלכותא דרקיעא והיינו עול מלכות שמים תחילה הלכות יסודי התורה ובא עד קיצו מול סו"ף הלכות מלכים ושם נאמר ג"כ על מלך המשיח ושיגלה כבוד מלכותו יתברך והיה ה' למלך.'

ובדור כדורנו, בו רבים חולקים על מלכותא דרקיעא ורבים אחרים על מלכותא דארעא, כמה חשוב למי שיראת ה' אוצרו לדבוק בנצר דוד מלכא, הרמב"ם, כדי ללמדנו ולהדריכנו בנתיבות לא ראו אור, ונראה אור מלכותו בכל דרכינו.

ברוח קודשו כבר העמידנו הרמב"ם באגרתו המפורסמת על מעמדו של ספרו ועל העתיד המצפה לו:

'וכל מה שתיארת ליך על מי שלא יקבלהו כראוי לו, אין זה אלא בדורי. אבל בדורות הבאים כאשר תסתלק הקנאה ותאווה השררה יסתפקו כל בני ישראל בו לבדו, ויוזנה כל שזולתו בלי ספק, פרט למי שמחפש דבר להתעסק בו כל ימי חייו, ואף על פי שלא ישיג תכלית. זהו כלל נוסף, שממנו יוצא כי לא אירע לי דבר אשר לא ציפיתיו מראש!'

לכן בהתייחסות כלשהי למפעלו זה של הרמב"ם יהיה משום החוצפה והפגיעה ב'נשר הגדול', אבל על נקודה אחת הקשורה לחיבור זה אנו חייבים להעמיד את הקורא, נקודה עליה הזהירנו כבר בעל משפטי שמואל (סי' ק"כ), והיא, שכל דברי הרמב"ם הם בתכלית הדיוק ויש לדקדק ולפלפל בדבריו כאשר תוכל לדקדק בגמ' עצמה. וכן כתב בעל מגדל עוז במקומות רבים, כפי שהעיר הגאון רבי מלאכי הכהן זצ"ל בספרו 'יד מלאכי' (כללי הרמב"ם). לאור זה, מן הראוי שכל הלומד דברי הנשר הגדול יחזיק מהדורה הנאמנה ככל האפשר למקור כפי שיצא מפי הרמב"ם עצמו. למלאכה שלמה כזו, עליה שוקדים דורות אין-ספור, לא יגיע איש כל עוד לא ימצא כתב-יד שיצא מתחת ידי הנשר הגדול עצמו. ובכל זאת, אם אין עלינו לגמור את המלאכה, אין אנו בני חורין ליבטל מהמאמץ להתקרב אליה.

תלמידנו היקר הנאמן והמסור, ר' יוחאי מקבילי יצ"ו, השוקד על דלתי התורה ובמיוחד לאור דברי הרמב"ם משחר ילדותו, מפי הרה"ג י. קאפח זצ"ל, ניגש אל מלאכת קודש זו, וטרח יומם ולילה, כחשיכה כאורה לנפות את הנוסח על פי המקורות וכתבי-היד העומדים היום לרשותנו, והגיש לכל הדבק בדברי הנשר הגדול, מהדורה מנופה בשלוש עשרה נפה שכל קורא ולומד יוכל לשנן אותה בשלווה ובבטחה שמבית-מדרשו של הרמב"ם הם יצאו. והמהדורה שהוא מגיש לפנינו תאפשר לכל הרוצה לשנן בדבקות דברי הרמב"ם לזכות לכך בבהירות. עבודה עצומה הוא השקיע במהדורה זו. רבים מתלמידי ישיבתנו סייעו בידו וגם חלק מרבני הישיבה, והוא טרח לציין בשמותם בהקדמתו, וכולם יחד בהדרכתו הוציאו מתחת ידם מלאכה אשר הם להתפאר בה. יהי רצון שזכות התורה תגן בעדם ובעד ביתם לאורך ימים ושנים, ושכולם, ובראשם ר' יוחאי מקבילי יצ"ו, יזכו שיפוצו מעיינותיהם חוצה, יזכו את הרבים בחיבורים רבים נוספים, וזכות התורה וזכות הרמב"ם זיע"א תעמוד להם ולזרעם בכל אשר ילכו ולא תמוש תורה מפייהם ומפי זרעם עד עולם.

אליהו רחמים בן כמוה"ר רבי מאיר זייני (אג"יני) שליט"א

אור וישועה ע"ר 580302479 • e-mail: orvi@zahav.net.il • www.orvishua.org.il
 "בית-חנניה" רח' חנינה 96 נוה שאנן, ת.ד. 3488 חיפה 31034, טל. 04-8121048, 052-4767001, פקס. 04-8121043